

Jak dál v Sociální pedagogice

Proces zavedení nového odborného časopisu je úkol nelehký, vyžadující maximální nasazení od samého počátku vzniku časopisu. Systém práce redakce a redakční rady se postupem času ukotvuje a zpevňuje v pestré spolupráci s odborníky z oborů nejen ryze sociálně pedagogických, ale také jim blízkých (např. sociologie, filozofie, etnologie, adiktologie, psychologie či andragogiky). Tato významná pestrost redakční rady je doplněna různorodostí odborníků, kteří spolupracují s Časopisem v roli recenzentů nebo kontaktních osob zabezpečujících rozšiřování sítě mezinárodních autorů.

V rámci odborného kritického posouzení nabídnutých textů k publikování byla oslovena již celá desítka odborníků na pozici recenzentů. Oslovení odborníků předchází jejich pečlivý výběr dle odborného zaměření, metodologické zdatnosti a jazykové vybavenosti, kterému daný recenzent profesně odpovídá a koresponduje tak s daným textem. Po nalezení nejvhodnějších odborníků z domácí sféry i ze zahraničí, již z převážné části roli recenzentů i přes značné časové vytížení přijímají, následuje období potřebné pro vypracování recenze. Vzhledem k tomu, že recenzní posudek zajišťuje zhodnocení kvality odborných textů a je významnou zpětnou vazbou především pro autory, snažíme se nabízet dostatečné množství času k jejímu vypracování. Tento časový úsek se pohybuje okolo 3 až 4 týdnů. Ve výjimečných případech se může měnit. Včasné, věcné a dostatečně specifické podněty recenzentů jsou následně nabídnuty autorům k zapracování. V případě nedodržení stanovených časových termínů potřebných k vypracování posudků recenzenty nebo termínů sloužících k následnému zapracování recenzních posudků autory hrozí vyčlenění příspěvku z aktuálně připravovaného vydání. Zdržení celého procesu je neetické a jeví se jako neprofesionální jak ve vztahu k redakci, tak k daným autorům.

Jako velmi problematická se jeví také situace, nezaujme-li recenzent k danému textu dostatečně kritický přístup. Celý proces posouzení jeho kvality se tak bezesporu prodlužuje a autor často získává dva protichůdné posudky. V takovém případě se přistupuje k oslovení třetího nestranného recenzenta. Redakce při tom dbá na dodržení anonymity autorů a posuzovatelů navzájem. Recenzenti také nemohou být členy redakce ani zaměstnanci stejného pracoviště jako je autor či některý ze spoluautorů. Na základě tohoto posudku a vyjádření redakce, popřípadě redakční rady, se rozhoduje o pokračování v recenzním řízení. Členové redakční rady Časopisu mají právo kdykoli si vyžádat rukopisy nabídnuté redakci k publikování, včetně těch, které redakce odmítla publikovat v rámci jakéhokoliv čísla.

Důvodem nepřijetí textu k recenznímu řízení může být například porušení etiky vědecké práce (plagiátorství), nesouvislost obsahu se zaměřením časopisu, nízká či nulová aktuálnost daného tématu, nesounáležitost se zaměřením dané rubriky, absence povinných údajů, neodpovídající rozsah (příliš rozsáhlý nebo příliš krátký) či závažné formální nedostatky.

Nejčastěji je autorům v recenzním řízení vrácen text k zapracování změn v rozsahu odpovídajícím požadavkům recenzentů. Jestliže autor textu odmítne tyto změny provést, redakce příspěvek v návaznosti na znění recenzních posudků dle vlastního uvážení zamítne nebo přijme k publikování. Je-li text přijat k publikování, pak pouze za podmínky, že autor dostatečně odborně doložil, proč nemůže s recenzentem v dané výtce souhlasit. V případě přepracovaného či doplněného znění příspěvku redakce zvažuje, zda je zapracování změn dostatečné. Není-li dostatečné, redakce má právo text odmítnout nebo vrátit k dopracování. Definitivní verze rukopisu je následně de-anonymizována a zaslána na jazykovou korekci českého, slovenského nebo anglického jazyka. Hotový rukopis čeká na zařazení do čísla podle rozhodnutí hlavního redaktora a o pořadí příspěvků v jednotlivých sekcích rozhodují odpovědní redaktori. Dle dosavadních zkušeností se jako největší překážkou jeví časové prodlevy mezi vypracováním recenzí a jejich obdržetím redakcí. Za zdržení způsobené recenzenty však redakce nenese odpovědnost a snaží se s úctou tyto posudky vyžádat.

Rádi bychom také pozvali autory k publikování svých textů v rámci dalších čísel časopisu.

Výzva pro autory - roč. 2 / č. 2

Redakce přijímá rukopisy studií, recenze knih a informace pro *druhé číslo druhého ročníku* do konce srpna 2014. Toto číslo zůstává i nadále tematicky otevřené s termínem vydání 15. listopadu 2014. Do budoucna nás čekají monotematická čísla pravidelně vznikající na půdě Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a Masarykovy univerzity v Brně. Tato čísla se zaměřují na relevantní tematiku Sociální pedagogiky, které je v daném čísle ponechán značný prostor. V případě obdržení přínosných a kvalitně zpracovaných textů zaměřujících se na odlišnou tematiku, nežli je dané číslo, ponecháváme možnost jejich zařazení i v případě monotematicky zaměřených čísel. Novinkou se také stává systém výběru recenzentů. Recenzenti budou osloveni jednak na základě obsahu (tematiky) daného příspěvku a jednak dle jejího metodologického zpracování. Docílíme tak zhodnocení textu z profesně odborného pohledu recenzenta posuzující aktuálnost a obsahovou čistotu textu a dále z pohledu adekvátnosti, korektnosti a ucelenosti uskutečněného metodologického uchopení daného výzkumu.

Důležité termíny pro autory:

Abstrakty v délce 300–500 slov přijímáme: do 15. července 2014

Vyrozumění autorů o přijetí: do 31. července 2014

Přijetí celého znění příspěvků: do 31. srpna 2014

Publikace příspěvku: 15. listopadu 2014

Abstrakty a celé znění příspěvků zasílejte na adresu redakce: editorsoced@fhs.utb.cz

Výzva pro autory - roč. 3 / č. 1

Téma monotematického čísla: *Doba narůstající nejistoty a její sociální rizika*

Evropa má za sebou bezprecedentních šedesát let míru, prosperity a sociálního vyrovnání. Tato doba pravděpodobně končí a my se nepozorovaně přesouváme do doby výrazně odlišné – doby narůstající nejistoty. Svět se globalizuje, společnost se síťuje a jedinec se chytě nechytě stává globální bytostí. Pod krustou postmoderního optimismu se postupně objevují neradostná proroctví. Ještě před třiceti lety futurolog Horst Opachowski stejně jako sociolog Ulrich Beck a další předpovídali, že dojde v důsledku zvýšení produktivity práce k plošnému snížení pracovní doby. Tato událost měla přinést uvolnění energie, jež měla být využita v sociálních programech jednotlivých států a v dobrovolnické činnosti. Nic již nemělo zabránit tomu, aby byl k dokonalosti doveden nadějný sociální systém, který se v různých formách a v různé intenzitě budoval v evropských státech od konce Druhé světové války.

Je zjevné, že proces globalizace překvapil i ty intelektuály, kteří se tématem budoucího vývoje zabývali. Devadesátá léta 20. století se stala periodou obratu. Z velkých očekávání jsme museli ustoupit a připustit si, že globalizace přináší zcela neznámé podmínky. Tyto podmínky postupně přinášejí do hry aspekty, jež namísto rozšiřování sociální jistoty často proměňují svět v komplikovanější a nejistější životní prostor, který nám v mnohých ohledech může připomínat svět kapitalismu druhé poloviny 19. století.

Na jedné straně jsou velké (často státní) formální organizace moderních států rozpouštěny a na jejich místě vznikají malé organizace, které se údajně lépe přizpůsobují proměnám trhu a politických priorit. Na druhou stranu roste síla nadnárodních společností, které nemají žádné regionální zakotvení. Jejich vzájemné síly jsou nepoměrné, a proto není divu, že ty druhé vytlačují, vyvlastňují a pohlcují ty první. Nadnárodní společnosti tak znásobily trend, který byl v USA patrný již od konce sedmdesátých let, kdy se opět začaly rozvířat nůžky mezi malou skupinou bohatých a většinou chudých lidí. V propasti mezi čelistmi těchto nůžek mizí stále rychleji střední vrstva, na níž historicky

spočívalo budování demokratického a sociálně stabilního řádu. Tak postupně vzniká stav, jejíž na počátku nového tisíciletí charakterizoval tehdejší generální ředitel Mezinárodního měnového fondu Horst Köhler větou: „Extrémní nerovnovážnosti v rozdělení zisků z blahobytu víc a více ohrožují politickou a sociální stabilitu.“ Je téměř banální opakovat známá data, např. že nejbohatší procento světového obyvatelstva, disponuje více než 40 procenty světového majetku, že v roce 2008 žilo pod hranicí chudoby definované výdělkem pod dva dolary na hlavu a den 2,5 miliardy světového obyvatelstva. A je téměř černou ironií oživovat dávno balzamovaná slova Marxe: „Tady se kapitál v jedné ruce soustřeďuje, protože tam z mnoha jiných mizí.“

Stejně jako na konci 19. století ani dnes nejde o laciné moralizování na téma bohatství. Jde nám o to, abychom si přesněji uvědomili a definovali důsledky takového vývoje. S koncentrací ekonomického kapitálu totiž přirozeně dochází ke koncentraci kapitálu sociálního a kulturního, což je znakem obratu tendencí, jež jsme zažívali téměř celou druhou polovinu 20. století. Tehdy se utvářela spirála, která byla schopna integrovat stále více a více lidí do sféry, kde se jim dostalo přiměřeného vzdělání, možností volby a základního sociálního zabezpečení. Dnes se opět tato spirála začíná zplošťovat na začarovaný uzavřený kruh, v němž kapitál ekonomický, sociální a kulturní koluje pouze v úzce vymezených vrstvách lidí. Tato disproporce podporuje vznik disproporcí dalších. Zatímco kolem nás kolují nadnárodní produkty všeho druhu, narůstá mezi lidmi určitého regionu zákonitá nesolidarita. Sytý hladovým může sice věřit (čest všem filantropům), ale v každém případě nemůže porozumět jejich světu. To je důvod, proč se pomalu, zato však důsledně prosazuje nejistota, proč se hromadí tendence k utváření ghett vyločených a proč se přes jasně se prosazující globalizující mechanismy obnovují atavistické ideologie polo-fašistických nacionálních států.

Stojíme na prahu vzniku světa krajně rozporného a nebezpečného. Je to svět vzrůstající sociální nejistoty: svět rozpadu sociálního souladu, jaký v Evropě posledních šedesáti let neznáme. Svět, v němž se na několika málo místech kdekoli na světě koncentruje obrovský kapitál, a kdy se jinde utvořila centra hluboké beznaděje a bezmoci chudých. Svět, jenž umožňuje a zároveň nutí velké masy lidí, aby se vydaly do míst, kde se ještě žije lépe. Svět, v němž pravděpodobně bude stále méně a méně reálných zdrojů dislokováno do oblastí vznikajících sociálních střetů. Svět, v němž zoufalí lidé budou snít své sny o silných vůdcích a o do sebe uzavřených, národně „čistých“ státech. Budoucí podoba tohoto světa je však stále ještě v našich rukou, podobně jako byla budoucí podoba našeho světa v rukou našich předků na konci 19. a začátku 20. století.

Naším záměrem je vytvořit číslo Sociální pedagogiky, které se bude věnovat problematice doby narůstající nejistoty. V rámci *prvního čísla třetího ročníku* budeme upřednostňovat teoretické či empirické studie dvou typů. Zaprvé studie obecného zaměření, které se na charakteristiku doby narůstající nejistoty dokáží podívat z nadhledu jiných oborů: z pohledu filozofického, sociologického, psychologického či ekonomického. V takto zaměřených textech nás budou zajímat otázky: Jak je charakterizována doba narůstání nejistoty? Čím je odlišná? Jaká pozitiva či naděje tato doba s sebou může nést? Jaké tendence umožnily toto narůstání? Může nám poznání kořenů tohoto procesu pomoci zmírnit vzrůstající nejistotu? Jak se proměňuje sociální struktura společností v době narůstající nejistoty? Jaké obecné psychologické naladění může tento stav vyvolávat? Na jaká další nebezpečí, které ještě nejsme schopni zcela detekovat, bychom se měli připravit? Atp.

Dalším typem studií jsou ty, které se přímo zaměří na proměnu sociální pedagogiky, pedagogiky obecně, sociální práce a na potřeby a kompetence, které doba narůstající nejistoty bude od těchto oborů vyžadovat. V takto orientovaných textech nás budou zajímat otázky: Jak jsou pracovníci připraveni na práci v ghettech, vyločených oblastech, imigrantských komunitách? Jak probíhá jejich spolupráce s decizní sférou, jak se vzdělávacími institucemi? Je jejich práce dostatečně koordinovaná? Setkávají se tito pracovníci a výzkumníci s novými problémy, které ještě nejsou pojmenovány a ukotveny v české odborné literatuře, či s problémy, které dokonce ještě nejsou pojmenovány a ukotveny v zahraniční literatuře? Jak probíhá vzájemný proces informování o problémech vzrůstající nejistoty mezi decizní sférou a danými odborníky? Je tato komunikace dostatečná, a pokud nikoli, jaké jsou překážky inteligentní komunikace? Atp.

Důležité termíny pro autory:

Abstrakty v délce 300–500 slov přijímáme: do 15. září 2014

Vyrozumění autorů o přijetí: do 30. září 2014

Přijetí celého znění příspěvků: do 15. listopadu 2014

Publikace příspěvku: 15. dubna 2015

Abstrakty a celé znění příspěvků zasílejte na adresu redakce: editorsoced@fhs.utb.cz

Výzva pro autory - roč. 3 / č. 2

Téma monotematického čísla: *Transformace systému péče o ohrožené děti*

Podzimní druhé číslo třetího ročníku (vycházející 15. listopadu 2015) se již tematicky zabývá problematikou ústavní péče, prevence a sanace rodiny – tedy problematikou, díky které je Česká republika řadu let oprávněně kritizována. Od roku 2009 probíhá v naší zemi proces transformace systému péče o ohrožené děti. Jejím cílem je především přeměna současných pobytových zařízení v terénní a ambulantní služby a vznik dalších forem náhradní rodinné péče s akcentem na podpůrné a odlehčovací služby. Monotematickým číslem chceme podpořit debatu zejména tím, že se pokusíme vyjasnit roli sociálního pedagoga v tomto procesu.

Záměrem čísla je diskuse především v následujících oblastech:

- postavení sociálního pedagoga v transformujícím se systému péče o ohrožené děti,
- role sociálního pedagoga v multidisciplinárním týmu péče o ohrožené děti,
- význam sociálního pedagoga v procesu podpory osamostatňování dítěte,
- sanace rodiny jako prevence umístování dětí do ústavní péče,
- rizika procesu transformace péče o ohrožené děti,
- praxe zahraničních systémů v oblasti péče o ohrožené děti,
- význam přirozených vztahů pro dítě, zprerhání rodinných vazeb,
- nejnovější výzkumné šetření zaměřené zejména na komparaci ústavní péči v rámci zemí Evropy, analýza dostupnosti služeb, které tvoří alternativu k péči ústavní.

Důležité termíny pro autory:

Abstrakty v délce 300–500 slov přijímáme: do 15. května 2015

Vyrozumění autorů o přijetí: do 31. května 2015

Přijetí celého znění příspěvků: do 30. června 2015

Publikace příspěvku: 15. listopadu 2015

Abstrakty a celé znění příspěvků zasílejte na adresu redakce: editorsoced@fhs.utb.cz

Výzvy pro autory dalších čísel budou uveřejněny prostřednictvím aktuálních čísel časopisu a prostřednictvím informací uveřejněných online. Závěrem rádi připomínáme, že plné texty příspěvků jsou bez omezení dostupné v rámci internetové prezentace časopisu na stránkách www.soced.cz.

Jitka Jakešová, Radim Šíp